

Historia :klasa VII

Zadanie

Przepisz uważnie treść tematu i punkty pod nim (pogrubiony druk) i wyjaśnij pisemnie

- gulagi (ros. Łagry),
- faszyzm,

Wszystkie niezbędne informacje znajdziesz w notatce pod tematem. Jeśli wolisz możesz korzystać z innych źródeł. Zadanie prześlij na adres sp17soswpt@gmail.com, możesz również wysłać na Messenger.

Pozdrawiam J. Krawczyk

pomocne linki;

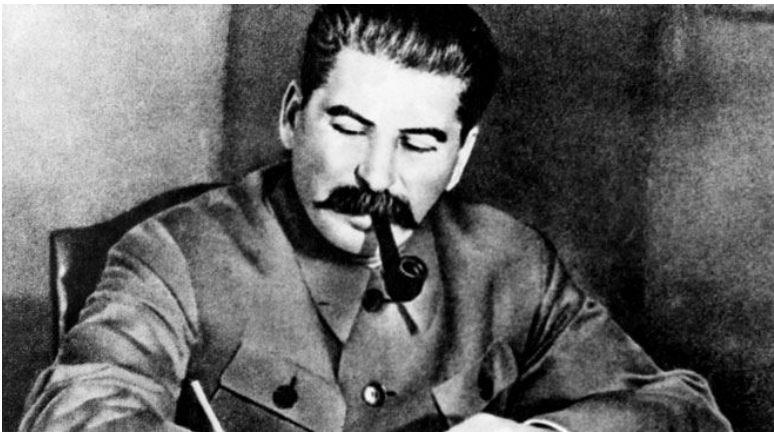
<https://www.youtube.com/watch?v=jdAzs0vo1bw>

<https://www.youtube.com/watch?v=UpawlJ9E3oE>

LEKCJA 1i 2 (25.05.2020r i 26.05.2020)

Temat: Związek Sowiecki pod władzą Stalina.

- 1. Komunizm wojenny i NEP.**
- 2. Przejęcie władzy przez Stalina**
- 3. ZSRS i jego polityka gospodarcza, społeczna.**

Budowa potęgi Związku Radzieckiego jest ściśle związana z osobą Józefa Stalina. Po śmierci Włodzimierza Lenina w styczniu 1924 roku Stalin wygrał wewnętrzną walkę o prymat w partii bolszewickiej. Jeszcze w latach dwudziestych dokonał on krwawej rozprawy z przeciwnikami politycznymi, rozpoczynając od wydalenia m.in. Lwa Trockiego. Wielu bolszewików sprzeciwiających się władzy Stalina zginęło.

Okres rządów Stalina nazywany jest epoką stalinizmu ze względu na specyfikę ideologii sowieckiej w tym czasie. Pierwotne ideały komunistycznej rewolucji zostały zastąpione totalitarną dyktaturą, w której podstawową rolę odgrywał rozbudowany aparat represji i terroru. W latach dwudziestych rozpoczęto rozbudowę systemu obozów koncentracyjnych

(Gułagów, ros. łagier), do których kierowano przeciwników politycznych oraz kryminalistów. System oparty na był na fizycznej likwidacji oponentów. Do Gułagów kierowano często na podstawie fikcyjnych oskarżeń, bez możliwości obrony. Warunki życia w obozach przyczyniły się do wysokiej śmiertelności wśród więźniów. Osadzonych zmuszano do ciężkiej, niewolniczej pracy, przy minimalnych racjach żywnościowych oraz w niezwykle trudnych warunkach terenowych i atmosferycznych. Trudno jest oszacować całkowitą liczbę ofiar śmiertelnych radzieckich obozów. Według niektórych obliczeń mogła ona sięgać nawet ponad 50 mln ludzi.

Bieżący nadzór nad społeczeństwem sprawował aparat represji, w skład którego wchodziły przede wszystkim zbrodnicze organizacje, najpierw Ogólnorosyjska Nadzwyczajna Komisja do Walki z Kontrrewolucją, Spekulacją i Nadużyciami Władzy (Czeka), a następnie Ludowy Komisariat Spraw Wewnętrznych ZSRR (NKWD). Także w tym wypadku nie jest możliwe oszacowanie całkowitej liczby ofiar terroru stalinowskich organów. Tylko w okresie Wielkiej Czystki NKWD mogła zamordować ponad 1,5 mln ludzi. Jest to ledwie wycinek wszystkich zabitych w tym czasie w Związku Radzieckim, co pokazuje skalę i ogrom zbrodni totalitarnego państwa.

Wraz z nastaniem rządów Stalina rozpoczął się okres dynamicznych zmian gospodarczych. Bolszewicy postulowali całkowite zniesienie własności prywatnej, co sprawiało, iż całość gospodarki została podporządkowana państwu. Bezpośrednio po zakończeniu I wojny światowej Rosja była trawiona przez konflikty wewnętrzne. Obok walki o władzę między bolszewikami a zwolennikami przedrewolucyjnych rządów carskich Rosja angażowała się w konflikty międzynarodowe, prowadząc walki m.in. z Polską. Dopiero w połowie lat dwudziestych mówić można o pewnej stabilizacji. Na początku dekady zniszczony kraj borykał się problemami ubóstwa, głodu i bezrobocia. Przymusowa nacjonalizacja odbiła się na kondycji finansowej poszczególnych placówek. Kryzys uwidaczniał się także w rolnictwie, głównie ze względu na konfiskatę dóbr produkowanych przez małe gospodarstwa. Mimo szczytnych haseł o sprawiedliwym podziale dóbr, redystrybucja nie była oparta na zasadzie równości. Nowy system promował przede wszystkim członków partii bolszewickiej, szczególnie oddanych budowie rewolucyjnego państwa. Wywłaszczenia, konfiskaty, aresztowania - wszystko to uniemożliwiało państwu podniesienie się po latach zniszczeń i zaniedbań.

Pierwszy program odbudowy został zaproponowany jeszcze w 1921 roku przez Włodzimierza Lenina. Projekt pod nazwą Nowej Polityki Ekonomicznej (ros. NEP) został rozpisany niemal na dekadę. Założenia NEP umożliwiły stopniowe odejście od wyłącznej własności państwowej, rozwój przedsiębiorczości i przeniesienie akcentu z rolnictwa na przemysł ciężki. Przyczyniło się to do odbudowy gospodarczej państwa, przy czym nowej doktrynie ekonomicznej realizowanej w ZSRR daleko było do demokracji, wolności i charakterystycznego dla państw zachodnich prawa własności. NEP przyniósł ZSRR kilkudziesięciu procentowy wzrost gospodarczy. Jego założenia zostały odrzucone w 1928 roku przez Stalina, który zaproponował powrót do rewolucyjnej gospodarki opartej na absolutnej dominacji państwa. W tym roku ogłosił początek pierwszego planu pięcioletniego.

Pierwsza pięciolatka oparta była na gwałtownym rozwoju przemysłu ciężkiego i wydobywczego oraz kolektywizacji rolnictwa. Wydaje się, że specyfika funkcjonowania radzieckiej gospodarki uchroniła ją przed katastrofalnymi skutkami kryzysu ekonomicznego 1929 roku. Z problemami borykała się większość państw Europy. Tymczasem zamknięty na napływ kapitału zagranicznego ZSRR, poddany założeniom gospodarki centralnie

planowanej, nie zanotował wyraźnego spadku produkcji ani nadpodaży dóbr. Śmiertelne żniwo zebrała natomiast kolektywizacja. Łączenie gospodarstw rolnych i redystrybucja dóbr z przymusowych kontyngentów okazały się nieefektywne i przyczyniły się do klęski głodu, który szczególnie mocno dotknął Ukrainę (1932-1933).

Kolejna reforma pięcioletnia realizowana w latach 1932-1937 była obliczona na podniesienie poziomu konsumpcji, zreformowanie rolnictwa w duchu modernizacji i dalszej kolektywizacji oraz dalszy rozwój przemysłu ciężkiego. Jednocześnie Związek Radziecki zaczął prowadzić coraz bardziej aktywną politykę międzynarodową, która była przygotowaniem do ekspansji terytorialnej zarówno przed II wojną światową, jak i w jej trakcie.

LEKCJA 2

Temat: Narodziny faszyzmu we Włoszech.

1. Sytuacja Włoch po I Wojnie światowej.
2. Przyczyny przejścia władzy przez B. Mussoliniego.
3. Włochy pod rządami faszystów.

Włosi po wojnie znaleźli się w trudnej sytuacji politycznej ale i ekonomicznej. Kryzys gospodarczy pogłębiał się a wraz z nim niezadowolenie społeczne. Działania wojenne przyniosły ogromne straty w ludziach około 600 tyś. a drugie tyle zostało rannych. Kryzys skutkowałam wysoką inflacją, która to doprowadziła do upadku wielu przedsiębiorstw co jeszcze wzmocniło stale rosnące bezrobocie. Na niezadowolenie ludu składał się również kryzys polityczny, duże rozbieżności polityczne sprawiało, że żadna z partii nie była tak silna

aby utworzyć większościowy rząd. Dlatego ludzie zaczęli interesować partie socjalistyczne i Lewicowe związki zawodowe. W 1921 roku powstała Komunistyczna Partia Włoch dążąca do przejęcia władzy dzięki rewolucji robotniczej. Kiedy doszło do jej wybuchu, w północnych Włoszech dochodziło do walk między komunistami a zwolennikami związków faszystowskich. W marcu 1919 r. Benito Mussolini założył Związki Kombatów, do której należeli weterani wojenni rozczarowani sytuacją we Włoszech. W 1921 r. doszło do powstania Partii Narodowo-faszystowskiej- organizacji o silnym centralnym kierownictwie, opartym na kulcie wodza. Stworzono policję faszystowską, zwaną czarnymi koszulami, która pełniła funkcję bojówek. Mussolini propagował hasło ekspansji zewnętrznej oraz nawoływał do zlikwidowania partii komunistycznych. Faszyci otwarcie atakowali komunistów co doprowadzało do walk ulicznych. W 1922 r. miał miejsce marsz czarnych koszul na Rzym. Król Wiktor Emanuel III aby nie dopuścić do rozlewu krwi powołał Mussoliniego na funkcję premiera rządu. Po uzyskaniu pożądanej liczby mandatów zamknięto gazety krytykujące rząd faszystowski, zniesiono niezawisłość sądów oraz zdelegalizowano wszystkie partie polityczne poza faszystowską.

Faszyzm (wł. fascismo, od łac. fasces „wiązki, różgi liktorskie” i wł. fascio „wiązka, związek”) – doktryna polityczna powstała w okresie międzywojennym we Włoszech, sprzeciwiająca się demokracji parlamentarnej, głosząca kult państwa (statolatrię, totalitarne silne przywództwo, terror państwowy i solidaryzm społeczny).